

SUPRAFETE CERAMICE ȘI DESIGN, UN CATALOG DE EXCEPȚIE ÎN ANUL 2007

Karla ROȘCA

Începând din anul 1968, anual, un grup de oameni interesați de ceramică, fie prin munca profesională pe care o desfășoară, fie din pasiune pentru acest domeniu, se întâlnesc într-una din țările europene.

Dacă în anul 1980 la Sibiu, în stațiunea Păltiniș a avut loc cel de-al XIII-lea Simpozion Internațional de Ceramică, după 26 de ani, Sibiu a găzduit din nou, în cetatea transilvăneană (grație aceluiași animator cultural neobosit, devenit, el însuși, prin pasiune și aplecare tenace, timp de zeci de ani, asupra ceramicii populare din Transilvania, un mare expert al domeniului, Horst Klusch) cel de-al 39-lea Simpozion Internațional de Ceramică, în perioada 18-25 septembrie 2006.)

Numărul participanților la aceste simpozioane cunoaște modificări de la an la an, dacă la început aceștia au fost doar 30, acum numărul pasionaților de ceramică depășește 100. Alături de arheologi, istorici de artă, etnografi, muzeografi, lucrează în acest vast domeniu interdisciplinar și tehnicieni și colecționari din întreaga Europă.

Anul trecut, Simpozionul a fost organizat de Complexul Național Muzeal „ASTRA”, în colaborare cu Cercul de Cercetare Tematică a Ceramicii din centrul Europei, sub patronajul Consiliului Județean Sibiu, participând 35 de specialiști din Germania, Belgia, Austria, Elveția, Sibiu, Brașov și București.

Derulate pe parcursul celor trei zile, cele 24 de referate de specialitate susținute în sala de lectură a Bibliotecii „ASTRA” au abordat diferite teme, precum și diversele rezultate obținute în urma cercetărilor din ultimii ani cu privire la producția de ceramică tradițională din centrul și nordul României. Invitații străini au afirmat că lucrările prezentate de către colegii români au evidențiat cât de variată și viabilă mai este încă ceramica tradițională în România.

Cele două excursii organizate în centrele de ceramică de la Horezu și Vlădești, județul Vâlcea, dar și în Corund, județul Harghita, au fost pentru toți participanții străini o revelație datorită tehnicilor de lucru tradiționale, încă vii aici, cu toate etapele specifice acestui meșteșug, de la prelucrarea lutului, până la arderea acestuia.

Dacă ne gândim că aceasta este una dintre puținele regiuni ale Europei în care se mai lucrează conform tradiției seculare, cu smalt de cositor, această vizită s-a dovedit a fi deosebit de importantă pentru toți participanții, oferind una dintre ultimele ocazii de documentare cu privire la această tradiție încă vie în România. La aceasta se adaugă înalta calitate artistică a olarilor din Horezu, care au impresionat în mod deosebit.

Excursia la Corund a prilejuit, de asemenea, vizualizarea trudei și idealismului necesar salvării acestor tradiții, dar și a păstrării ei.

Desigur că pe lângă vizitarea centrelor de olari în care se lucrează ceramică tradițională, participanții au avut ocazia să viziteze Mănăstirea Cozia, minunatul centru istoric al Sighișoarei, impresionanta biserică-cetate din Biertan, dar și a celei din Cisnădioara, Muzeul Național Brukenthal, expoziția de cahle a Muzeului de Etnografie Săsească „Emil Sigerus”, Muzeul de Icoane din Sibiel, dar în special Muzeul Civilizației Populare Tradiționale din Dumbrava Sibiului.

Invitații din străinătate au fost impresionanți de forfota pozitivă pe care au simțit-o peste tot unde au călătorit, în special în Sibiu, unde se lucrează peste tot, se construiește și se restaurează, vizitatorul simțind în toate colțurile cetății medievale cu câtă mândrie, energie și siguranță s-a pregătit această perlă a Transilvaniei pentru titlul de „Capitală Culturală Europeană”.

Anul acesta, cu sprijinul financiar al Consiliului Județean Sibiu, al Asociației „Sibiu, Capitală Culturală Europeană 2007” și al sponsorului oficial, Fundația Sașilor Transilvăneni din München, s-a editat volumul dedicat Simpozionului Internațional de Ceramică *Suprafețe ceramice și design*, care cuprinde 183 de pagini în limbile română și germană, 24 de referate de specialitate și 24 de planșe color de o calitate excepțională.

Fiecare contribuție este publicată în limba în care s-a susținut și este completată cu câte un rezumat realizat în cealaltă limbă. Publicația abordează diferite teme, precum și diversele rezultate obținute în urma cercetărilor din ultimii ani cu privire la producția de ceramică tradițională din centrul și nordul României, faianțe marmorate și chinezării pe albastru descoperite în Austria, prezentarea unor aspecte actuale privind identitatea producției de ceramică din Corund, elemente de analiză ornamentală de pe ceramica de Horezu, ceramica medievală descoperită arheologic în zonele învecinate din Sibiu, motive și simboluri întâlnite în ceramica tradițională, majolica iberiană și italiană, ceramica habană și posthabană din colecția Muzeului „ASTRA”, cahle cu funcție apotropaică și sobe de cahle din Budapesta, ceramica sticloasă „Steinzeug” de pe Rin, „Dumitru Russu” - un olar de lux descoperit la Săliște etc.

Lucrarea își propune să aducă argumente și să ofere soluții eficiente pentru o adaptare, în cel mai scurt timp, a

suprafeței producției ceramice prin înlocuirea smalturilor toxice cu smalturi ecologice, în conformitate cu normele europene în vigoare, păstrând întreg repertoriul tipologic, morfologic și stilistic tradițional specific fiecărui centru de olărit tradițional.

Nu întâmplător, titlul Simpozionului a fost ales *Suprafețe ceramice și design* deoarece în atelierele private românești încă se mai lucrează cu smalt de cositor, 90 % din ceramica tradițională românească se mai produce cu smalt plumbifer interzis în țările Uniunii Europene.

Volumul este dedicat prof. dr. Ingolf Bauer, fostul director al Muzeului Bavarez din München, cel care a preluat ștafeta prof. Paul Stieber, la fel de entuziast și competent, din păcate plecat prematur dintre noi, anul trecut, cu câteva săptămâni înainte de derularea Simpozionului.

Prin publicarea lucrărilor prezentate la sesiunea științifică în anul 2006, și apoi, prin punerea sa în circulație științifică europeană, s-a mai făcut un pas important în cunoașterea deplină a unui domeniu important al istoriei și civilizației europene. La finalul Simpozionului, după o săptămână în care participanții au văzut peisaje superbe, au cunoscut meșteșugul olăriei tradiționale, dar și obiceiurile și tradițiile acestei zone, au putut spune doar atât: „Transilvania merită să fie văzută!”.